

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ .1 .07/1.1 .36/02.0066
Autor	Markéta Šímová
Předmět	Aplikovaná matematika
Téma	Lineární funkce
Metodický pokyn	výkladový text s ukázkami

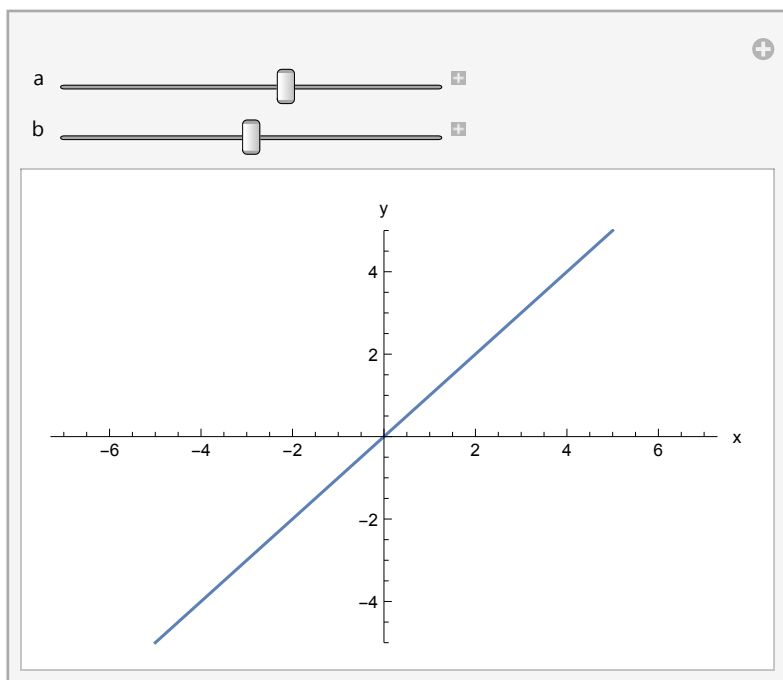
Lineární funkce

je dána předpisem ve tvaru **$f: y = ax + b$** , kde $a, b \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$
jejím grafem je **přímka** (k sestrojení grafu stačí znát dva body
funkce)

Jaký je význam parametrů a a b v rovnici lineární funkce?

```
In[1]:= Manipulate[Plot[a x + b, {x, -7, 7}, PlotRange → {-5, 5}, AxesLabel → {"x", "y"},
  {{a, 1}, -5, 5}, {{b, 0}, -5, 5}]
```

Out[1]=

Závěr :

a - určuje, zda je funkce rostoucí nebo klesající ($a > 0$ - funkce rostoucí, $a < 0$ - funkce klesající)

b - určuje úsek, který vytíná graf funkce na ose y

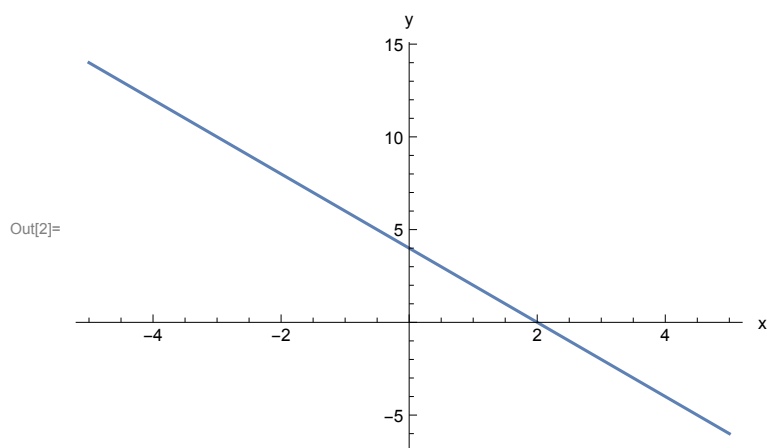
pro $a = 0$ se graf stane grafem konstantní funkce

pro $b = 0$ vznikne graf přímé úměrnosti

Př. 1:

Určete průsečíky grafu funkce $y = -2x + 4$ s osami souřadnic

In[2]:= `Plot[-2 x + 4, {x, -5, 5}, AxesLabel -> {"x", "y"}]`

In[3]:= `NSolve[-2 x + 4 == 0, x]`

Out[3]= `{{x -> 2.}}`

průsečík s osou x - P[2,0]

In[4]:= `NSolve[-2 * 0 + 4 == y, y]`

Out[4]= `{{y -> 4.}}`

průsečík s osou y - P[0,4]

Př. 2:

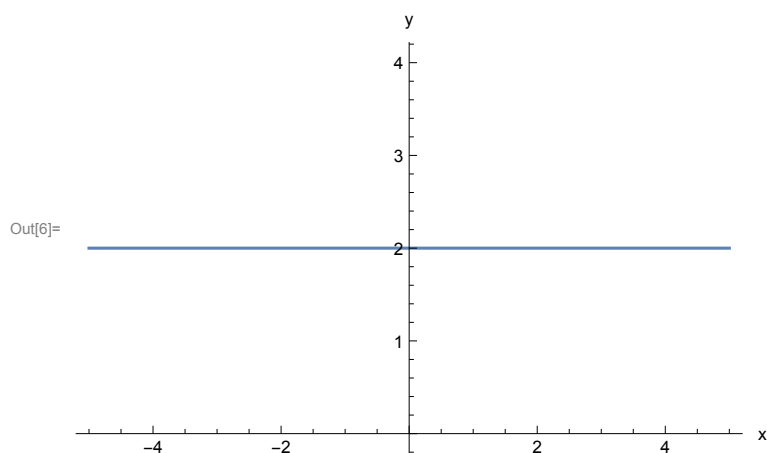
Zvláštní případy lineární funkce:

A) $a = 0 \rightarrow$ rovnice funkce je: $y = b$. Konstantní funkce

In[5]:= `f[x_] = 2`

Out[5]= 2

In[6]:= `Plot[f[2], {x, -5, 5}, AxesLabel → {"x", "y"}]`

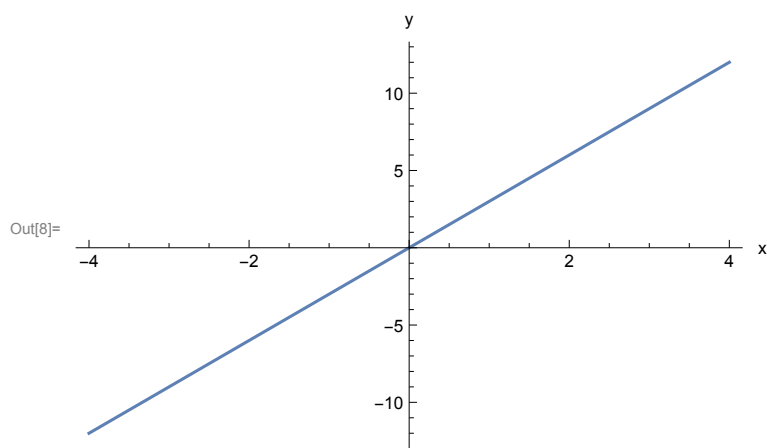

B) $b = 0 \rightarrow$ rovnice funkce je : $y = ax$. Přímá úměrnost

In[7]:= `f[x_] = 3 x`

Out[7]= $3 x$

In[8]:= `Plot[f[x], {x, -4, 4}, AxesLabel → {"x", "y"}]`

Sbírka úloh:

1. Zobrazte pomocí WM graf funkce $y = -3x + 4$.
2. Zobrazte pomocí WM graf funkce $y = 3x + 4$, porovnejte s grafem z př.1, zformulujte závěr.
3. Načtrněte do sešitu graf funkce $y = 0,5x + 2$. Graf sestrojte pomocí průsečíků se souřadnicovými osami. Graf zkontrolujte pomocí WM.
4. Určete rovnici lineární funkce, jejíž graf prochází body $[[1,-1], [-2,3]]$

Aplikujte znalosti

5. Turista vyšel z Jihlavy směrem na Humpolec v 9:00, 10:00 ušel 5 km, dále pokračoval průměrnou rychlostí 3 km/hod.

- a) kolik km ušel do 13:00?.
- b) sestavte rovnici funkce, která vyjadřuje závislost dráhy na čase
- c) narýsujte graf

6. Automobil pohybující se rychlostí 100 km/hod začal prudce brzdit a za 10 s zastavil. Určete
- a) časový průběh (tj. funkční závislost na čase t) velikosti okamžité rychlosti v při brždění automobilu
  - b) zpomalení tohoto rovnoměrně zpomaleného pohybu
  - c) narýsujte graf

Zdroje:

Polák, J.: Středoškolská matematika v úlohách I. Prometheus, Praha, 2006. IBSN 80-7196-337-2